

I SI L'ISLAM FOS UNA ALTRA COSA?

EMILIO GALINDO

Antic missioner a Àfrica

I si l'islam fos una altra cosa del que ens han dit i repetit, amb tants prejudicis contra el que va ser un gran regal de Déu a la humanitat, per recordar-nos una cosa que havíem oblidat?

L'islam és un dels temes més importants si de veritat volem estar al corrent del que passa al món perquè, agradi o no, l'islam és una de les vigoroses arrels del futur de la humanitat.

Els musulmans són actualment prop de 1.200 milions de persones, una cinquena part de la humanitat. Davant el món occidental, que és un món de vells, és un poble de joves on tots els plans de desenvolupament fallen perquè la demografia s'imposa a les planificacions. És, a més, un món d'una profunda i riquíssima cultura i d'una religiositat tremenda. I amb freqüència la religió de l'islam és la més ignorada. Es pot afirmar que l'islam ha estat històricament, almenys al nostre món occidental cristià, la religió més menyspreada, calumniada i maltractada de la història; i no diguem res de la persona del seu fundador Mahoma, considerat per Occident molt negativament.

Com tots els grans i autèntics moviments de la humanitat, els moviments religiosos de la història, l'islam té el seu origen en l'experiència ardent d'un místic anomenat Mahoma, nascut a La Meca l'any 570, i sobre el qual tothom és unànime en afirmar que era un home pietós, honest i caritatiu, al bon seny del qual recorria freqüentment la comunitat. Se'l coneixia pel sobrenom de «el pietós, l'equitatiu, l'amic del necessitat i defensor de l'oprimit», i aquesta altra floreta indicible: «l'home plenament d'acord amb Déu».

Mahoma comença a predicar, no una doctrina, no l'Alcorà, sinó l'islam, és a dir, una «actitud». Tot l'islam és una actitud, un tarannà nou, és a dir, un rendir-se sense condicions ni dubtes a Déu; és el lliurament de tot un mateix a Déu.

Si en el seu origen tot l'islam és fruit d'una

experiència, en el seu missatge i dinàmica, tot ell té com a tasca recordar. La paraula clau que millor defineix a l'islam com a missió és «record». Si és record vol dir que l'islam mai va voler ser una religió, com tampoc la de Jesús. Ningú que hagi tingut l'experiència vertadera de Déu funda religions. Això ho faran els que vénen després, els que veuen que el nom de Déu és «útil».

L'islam mai no va voler ser una religió. Per això un dels seus grans representants, el místic Rumi diria: *"l'home de Déu, és a dir, aquell que ha fet la vertadera experiència de Déu, està més enllà de la religió"*. Mahoma no va voler crear una altra religió al marge del cristianisme i del judaisme. Potser va ser la conjuntura, la no recepció, el rebuig del seu valor profètic, el que va fer que poc a poc se n'anés distanciant. El seu distanciament cada vegada major del judaisme i del cristianisme serà més un accident conjuntural que una raó de fons.

El fonamentalisme, que atribuïm a l'islam, és una paraula que no coneixen els musulmans ni l'àrab. L'hem aplicat fins al punt que ja, quan es parla de fonamentalisme, tot el món pensa en l'islam. Totes les religions, totes les polítiques, allà on posen la mà els humans, creen fonamentalisme, exclusió. **Mai no es pot ser fonamentalista en nom de Déu.**

El Déu percebut per l'islam és un Déu infinitament parcial, compromès i comprometedor; tal és el Déu de l'experiència de Mahoma, un Déu que fa descobrir el caràcter sagrat, únic, de l'ésser humà, sobre tot dels més petits, dels febles, orfes, viudes, pobres... S'ha de llegir l'Alcorà, no per anar buscant els punts flacs —que també els podem trobar en l'Evangeli—, sinó el missatge, el fons, l'experiència, la visió positiva.

L'islam va ser un moviment revolucionari, com ho va ser també el cristianisme. I li va passar el mateix: quan

s'acomoda i s'estén a escala mundial, perd l'esperit i es converteix en una religió. A Mahoma, el segueix un grapat de fidels, i aquest moviment d'homes posat en marxa per la predicació de Mahoma, que recorda la submissió total a Déu i la solidaritat i justícia amb els més pobres, es presenta davant de la societat classista i materialista de La Meca i Aràbia, com a revolucionari.

Aquest moviment revolucionari, aquesta lluita contra l'opressió religiosa portarà conseqüències permanents a l'Islam, la més característica l'íconoclasticisme, el rebuig dels ídols. Això és una cosa visceral, el rebuig de les imatges fabricades sobre les que se centra l'adoració dels fidels, i més generalment la desconfiança respecte a tota presentació religiosa. D'aquí neix el fet que a la mesquita no hi hagi imatges. Quan Mahoma va tornar triomfant de Medina i va ocupar La Meca, va entrar a la Kaabah i va treure tots els ídols, llevat —cosa curiosa— de Jesús i Maria.

Una altra conseqüència d'aquest origen revolucionari serà la prioritat de l'ètic sobre el cultural. L'Islam jutja els poders establerts en nom dels valors de justícia i de puresa. L'Islam no admet intermediaris, jerarquies, gent que es dediqui a burxar la consciència dels altres, perquè Déu és l'absolut i és l'ésser humà que lliurement s'hi sotmet. D'una plantofada acaba amb tot el que és clergat, jerarquies, institucions i d'altres. Després, en la història, caurà també en la temptació, i apareixeran els Ayatollah, els Ulemes...

Aquesta preocupació ètica té a més una dimensió social i col·lectiva que no limita la seva perspectiva a una salvació individual i només en el més enllà; la primera comunitat serà perseguida i els musulmans seran perseguits com ho van ser els cristians, perquè pervertien l'ordre establert. Han de fugir i ho fan a Etiòpia precisament perquè el Negus era cristià; finalment ha de fer la gran Hègira amb tot el seu poble, com un altre Moisès. Deia Mahoma que la recerca de Déu és una expatriació; Abraham també havia rebut la mateixa ordre: surt de la teva terra i vés-te'n. Buscar Déu és expatriar-se; estar segur d'haver trobat Déu és ser sempre en camí. A Medina, Mahoma se sent responsable de la comunitat que l'ha seguit i se sent cridat a organitzar-la; anuncia, convoca, crea la comunitat, però no fa sense protagonisme de cap classe; per això els musulmans se sentiran ofesos en la seva més profunda entranya si se'ls anomena mahometans i al seu moviment religiós mahometisme.

Això s'ha de dir, perquè podem fer mal sense adonar-nos-en; és com prostituir el més autèntic del seu missatge que és rebut, només i exclusivament, en la submissió radical a Déu; no segueixen Mahoma, no són seguidors seus com ho són els budistes de Buda o els cristians de Crist. Segueixen únicament i exclusivament Déu.

L'Islam se sent instintivament obert al reclutament universal. L'Islam va voler ser —també el cristianisme «va voler ser»— no una religió nova, sinó el record d'allò de sempre; no una doctrina, sinó una actitud nova, un tarannà nou de rendició incondicional a Déu, com ho va fer Abraham, la gran obsessió de l'Islam. El Déu de l'Islam no és una cosa que s'explica sinó algú que implica. No és un sistema religiós de poder, sinó una comunitat de germans iguals, plenament laics o seglars, regits per la voluntat de Déu. No és un grup de purs, sectari i fanàtic.

L'important en la vida, és que tots, musulmans, budistes, jueus i cristians, ens convertim de veritat, una vegada per sempre, a Déu. Perquè una cosa és «convertir-nos a Déu» i una altra «canviar de religió». Els camins importen menys, perquè porten tots al mateix lloc. El missioner que només es preocupa de convertir la gent canviant-la de religió no és res més que un funcionari de la religió, el mateix que pot ser-ho d'un partit. Si estem convertits a Déu ja no ens entretindrem a fer-nos guerres, a maleir-nos, a anar buscant el negatiu de l'altre...

Acabo amb un text d'aquest gran espanyol, murcià, universal, **Ibn Arabi** del segle XIII (1165-1241), que també va sofrir la persecució dels savis. El que diu crec que val com a programa, com a bandera del que hem de fer tots, i jo ho posaria en totes les facultats i aules de Teologia, en el Sant Ofici ...

"Va haver-hi un temps en què jo rebutjava el meu proïsme si la seva religió no era com la meva. Ara, el meu cor s'ha convertit en el receptacle de totes les formes religioses, és prada de les gaseles i claustre de monjos cristians, temple d'ídols i Kaabah de pelegrins, taules de la llei i plecs de l'Alcorà, perquè professo la religió de l'amor i vaig on vulgui que vagi la seva muntura, ja que l'amor és el meu credo i la meva fe".

Són les dues etapes que crec que tots hem de recórrer. Tant de bo que ho fem!